Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

- Wydział Instrumentalny

SYLABUS PRZEDMIOTU DO PLANÓW STUDIÓW

OBOWIĄZUJĄCYCH OD ROKU AKADEMICKIEGO 2026/2027

NAZWA PRZEDMIOTU	INSTRUMENT GŁÓWNY
KIERUNEK	instrumentalistyka
SPECJALNOŚĆ	gra na instrumencie
SPECJALIZACJA	altówka
POZIOM STUDIÓW	studia II stopnia

OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT:

Prof. dr hab. Katarzyna Budnik, dr hab. Krzysztof Komendarek-Tymendorf, dr hab. Błażej Maliszewski

ZAŁOŻENIA, CELE ORAZ CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU:

Obowiązkowy przedmiot specjalistyczny. Wykłady prowadzone są stacjonarnie.

Głównym celem nauczania gry na altówce jest rozwijanie artystycznej osobowości oraz pełne przygotowanie studentów do pracy zawodowej w charakterze solisty, kameralisty, muzyka orkiestrowego, a także pedagoga przedmiotu.
Zakres treści nauczania:
Poznanie szerokiego spektrum repertuaru, zarówno pod względem różnorodności epok, jak i stylów. Rozwój i doskonalenie technik gry na instrumencie oraz gruntowne poznanie zagadnień teoretycznych z tym związanych. Kształcenie wrażliwości, wyobraźni muzycznej oraz pamięci. Doskonalenie umiejętności organizacji samodzielnej pracy nad utworem oraz procesem realizacji wyznaczonych zadań.
Przygotowanie do udziału w koncertach, konkursach muzycznych oraz czynnego uczestnictwa w życiu muzycznym.

WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE:

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

Przyjęcie na studia II stopnia w Akademii Muzycznej w Gdańsku w danej specjalności.
Zdany egzamin wstępny oraz pozytywne zaliczanie kolejnych etapów nauczania Program należy wykonać z pamięci (może być wykonany na altówce lub skrzypcach)

Program:

1. pierwsza lub druga i trzecia część koncertu
2. kaprys lub etiuda

Jeżeli egzamin jest wykonywany na skrzypcach, program obejmuje:

1. 2 kontrastujące części z jednej z Sonat lub Partit na skrzypce solo J. S. Bacha lub innej formy solowej

(albo Ciaccona z II Partity d-moll J. S. Bacha)

2. 1 dowolny kaprys lub etiuda na skrzypce solo
3. dowolny utwór wirtuozowski lub pierwszą część koncertu albo drugą i trzecią część koncertu

ZALECANE FAKULTATYWNE KOMPONENTY PRZEDMIOTU:

Udział w kursach mistrzowskich oraz koncertach zarówno w uczelni, jak i poza uczelnią.
Poznawanie technik doskonalących umiejętność panowania nad umysłem i ciałem, np. technika Alexandra, anatomia mięśni i stawów.

BIBLIOGRAFIA PODSTAWOWA:

Materiały nutowe i nagrania programu wybranego do realizacji w danym semestrze przez pedagoga prowadzącego.

BIBLIOGRAFIA UZUPEŁNIAJĄCA:

S. Poniatowski - Altówka. Sztuka i dziedzictwo.
F. Zeyringer – Literatur für Viola.
M. W. Riley – The History of the Viola.
L. Tertis – My Viola and I.
D. Dalton – Playing the Viola: Conversations with William Primrose.
M. Szaleski – Szkoła gry na altówce.
B. Budna – Wirtuozowska technika gry, skrzypce i altówka.
http//www.ptal.art.pl Polska Muzyka Altówkowa - www.violaarte.pl

EFEKTY UCZENIA SIĘ – WIEDZA:

Absolwent kursu posiada gruntowną znajomość ogólnego repertuaru i związanych z nim tradycji wykonawczych (K_W01)

EFEKTY UCZENIA SIĘ – UMIEJĘTNOŚCI:

Absolwent kursu:

posiada wysoko rozwiniętą osobowość artystyczną umożliwiającą tworzenie, realizowanie i wyrażanie własnych koncepcji artystycznych (K_U01)

samodzielnie interpretuje i wykonuje utwory muzyczne w oparciu o własne twórcze motywacje i inspiracje na wysokim poziomie profesjonalizmu, zgodnie z wymaganiami stylistycznymi (K_U02)

podczas realizacji własnych koncepcji artystycznych wykazuje się umiejętnością świadomego zastosowania wiedzy dotyczącej elementów dzieła muzycznego i obowiązujących wzorców formalnych (K_U03)

na bazie doświadczeń związanych z studiami pierwszego stopnia potrafi wykazywać się umiejętnością budowania i pogłębiania obszernego repertuaru w zakresie swojej specjalności, z możliwością specjalizowania się w wybranym obszarze (K_U04)

na podstawie wiedzy o stylach muzycznych i związanych z nimi tradycjach wykonawczych wykazuje się umiejętnością konstruowania i wykonywania spójnych i właściwych z punktu widzenia sztuki wykonawczej programów (K_U05)

kontynuując i rozwijając umiejętności nabyte na studiach pierwszego stopnia, poprzez indywidualną pracę utrzymuje i poszerza swoje zdolności do tworzenia, realizowania i wyrażania własnych koncepcji artystycznych (K_U08)

posiada umiejętność szybkiego odczytania i opanowania pamięciowego utworów, ze świadomym zastosowaniem różnych typów pamięci muzycznej (K_U09)

posiada umiejętność dogłębnego rozumienia i kontrolowania struktur rytmicznych i metrorytmicznych oraz aspektów dotyczących aplikatury, smyczkowania, pedalizacji, frazowania, struktury harmonicznej itp. opracowywanych utworów (K_U10)

na bazie doświadczeń uzyskanych na studiach pierwszego stopnia wykazuje się umiejętnością świadomego stosowania technik pozwalających panować nad objawami stresu (K_U13)

EFEKTY UCZENIA SIĘ - KOMPETENCJE SPOŁECZNE:

Absolwent kursu:

jest w pełni kompetentnym i samodzielnym artystą, zdolnym do świadomego integrowania zdobytej wiedzy w obrębie specjalności oraz w ramach innych szeroko pojętych działań kulturotwórczych (K_K01)

posiada umiejętność krytycznej oceny własnych działań twórczych i artystycznych oraz umie poddać takiej ocenie inne przedsięwzięcia z zakresu kultury, sztuki i innych dziedzin działalności artystycznej (K_K04)

świadomie umie zaplanować swoją ścieżkę kariery zawodowej na podstawie zdobytych na studiach umiejętności i wiedzy, wykorzystując również wiedzę zdobytą w procesie ustawicznego samokształcenia (K_K07)

semestr przedmiotu:	I	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	I
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	9
rodzaj zajęć:	wykłady indywidualne	sposób zaliczenia:	egzamin

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie pracy ciała.
Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce.

Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów.
Poszerzanie repertuaru wykonawczego.
Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta.

METODY DYDAKTYCZNE:

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na:
Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów.
Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału.
Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem. Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji).

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Semestr kończy się egzaminem w obecności komisji. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu w terminie do zakończenia zajęć dydaktycznych. Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminów i oceniania określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

ZALICZENIE:
- gamy: durowa i molowa (jednoimienne)
- dwa kaprysy/etiudy - w tym jeden dwudźwiękowy Termin: połowa listopada

KOLOKWIUM:
- suita lub sonata na altówkę solo (cała forma)

EGZAMIN:
- Sonata z towarzyszeniem fortepianu (skomponowana po 1800 r.) Termin: sesja zimowa

Komentarz:
Sonata może być wykonana z nut. Pozostały program należy wykonać z pamięci.

semestr przedmiotu:	II	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	II
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	9

rodzaj zajęć:	wykłady indywidualne	sposób zaliczenia:	egzamin

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:
Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie pracy ciała. Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce. Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów. Poszerzanie repertuaru wykonawczego. Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta
METODY DYDAKTYCZNE:
Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na: Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów. Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału. Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem. Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji).
WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Semestr kończy się egzaminem w obecności komisji. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest uzyskanie zaliczenia z przedmiotu w terminie do zakończenia zajęć dydaktycznych. Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminów i oceniania określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

ZALICZENIE:
- gamy: durowa i molowa (jednoimienne)
- dwa kaprysy/etiudy - w tym jeden dwudźwiękowy

Termin: połowa listopada

KOLOKWIUM:
- Utwór dowolny

EGZAMIN:
- Koncert

Termin: sesja zimowa

Komentarz:
Program należy wykonać z pamięci z wyjątkiem pozycji zamieszczonych poniżej. Dozwolone jest połączenie I części z jednego koncertu oraz II i III z innego koncertu.
Koncerty dozwolone do wykonania z nut:
Alfred Schnittke – Koncert na altówkę i orkiestrę (1985)
Krzysztof Penderecki – Concerto per Viola ed orchestra (1983)
Sofia Gubaidulina – Koncert na altówkę i orkiestrę (1996)
Grażyna Bacewicz – Koncert na altówkę i orkiestrę (1967-8)
Paul Angerer – Koncert na altówkę i orkiestrę (1962)
Bohuslav Martinů – Rhapsody-Concerto, H.337 (1952)
Tadeusz Baird - Concerto lugubre na altówkę i orkiestrę (1975) Oraz
wszystkie koncerty podwójne

semestr przedmiotu:	III	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	III
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	14
rodzaj zajęć:	wykłady indywidualne	sposób zaliczenia:	egzamin
TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:			

Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie pracy ciała. Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce.
Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów.
Poszerzanie repertuaru wykonawczego.
Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta

METODY DYDAKTYCZNE:

Indywidualne zajęcia praktyczne opierające się na:
Wspólnej ocenie umiejętności prezentacji utworu pod względem pozytywnych i negatywnych aspektów.
Eliminacja niedoskonałości technicznych oraz muzycznych zaprezentowanego przez studenta materiału.
Wybór i demonstracja przez prowadzącego zajęcia odpowiednich metod dalszej pracy nad materiałem. Stały rozwój osobowości artystycznej studenta, kształtowanie jego wyobraźni, skłanianie do podejmowania samodzielnych wyborów i decyzji w zakresie gry na instrumencie (wybór aplikatury, interpretacja, poszukiwanie brzmienia, stosowania zróżnicowanych środków ekspresji).

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Semestr III kończy się wykonaniem w obecności komisji I recitalu dyplomowego, który jest jednocześnie egzaminem semestralnym i podlega tym samym prawom. Szczegółowy tryb przeprowadzania egzaminów i oceniania określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

I i II RECITAL DYPLOMOWY MAGISTERSKI:

- Suita lub sonata na altówkę solo (cała forma)
- Sonata z towarzyszeniem fortepianu (skomponowana po 1800 r.)
- Utwór dowolny
- Koncert klasyczny
- Koncert skomponowany w XX lub XXI wieku

Termin: II recital należy wykonać przed zakończeniem semestru letniego.

Komentarz:
Program I i II recitalu dyplomowego może być ułożony dowolnie. Co najmniej połowa programu powinna być wykonana z pamięci. Należy wykonać utwory z różnych epok . Sonata może być wykonana z nut. Łącznie w programach recitalach dyplomowych może się znaleźć po jednej pozycji prezentowanej w poprzednim roku i w czasie studiów licencjackich.

Koncerty dozwolone do wykonania z nut:
Alfred Schnittke – Koncert na altówkę i orkiestrę (1985)
Krzysztof Penderecki – Concerto per Viola ed orchestra (1983) Sofia
Gubaidulina – Koncert na altówkę i orkiestrę (1996)
Grażyna Bacewicz – Koncert na altówkę i orkiestrę (1967-8) Paul Angerer – Koncert na altówkę i orkiestrę (1962)
Bohuslav Martinů – Rhapsody-Concerto, H.337 (1952)
Tadeusz Baird – Concerto lugubre na altówkę i orkiestrę (1975) Oraz wszystkie koncerty podwójne

semestr przedmiotu:	IV	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	IV
wymiar godzin:	30	ilość pkt. ECTS:	14
rodzaj zajęć:	wykłady indywidualne	sposób zaliczenia:	egzamin dyplomowy

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

Rozwój i doskonalenie technik pracy umożliwiających zrozumienie pracy ciała.
Wszechstronny rozwój techniki gry na altówce.
Rozwijanie wiedzy o stylach muzycznych oraz właściwego wykorzystywania ich podczas wykonywania utworów.
Poszerzanie repertuaru wykonawczego.
Przygotowanie do wykonywania koncertów – rozwój samodzielności i osobowości studenta.

METODY DYDAKTYCZNE:

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki w Gdańsku

Podstawową formą zajęć są wykłady prowadzone indywidualnie z każdym studentem. Przedmiot jest prowadzony przez samodzielnych pracowników naukowych wraz z asystentami na podstawie autorskich programów opracowanych w oparciu o wytyczne Katedry Skrzypiec i Altówki. Ważnym elementem prowadzonych zajęć jest współpraca z pianistą-akompaniatorem.

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

Studia kończą się egzaminem dyplomowym, w skład którego wchodzą:

a) wykonanie dwóch recitali dyplomowych,
b) pisemna praca dyplomowa (magisterska) wraz z jej obroną.

Semestr IV kończy się II recitalem dyplomowym oraz obroną pracy. Warunki dopuszczenia oraz szczegółowy tryb przeprowadzania i oceniania egzaminu dyplomowego określa Regulamin Studiów I i II Stopnia Akademii Muzycznej w Gdańsku.

I i II RECITAL DYPLOMOWY MAGISTERSKI:

- Suita lub sonata na altówkę solo (cała forma)
- Sonata z towarzyszeniem fortepianu (skomponowana po 1800 r.)
- Utwór dowolny
- Koncert klasyczny
- Koncert skomponowany w XX lub XXI wieku

Termin: II recital należy wykonać przed zakończeniem semestru letniego.

Komentarz:
Program I i II recitalu dyplomowego może być ułożony dowolnie. Co najmniej połowa programu powinna być wykonana z pamięci. Należy wykonać utwory z różnych epok. Sonata może być wykonana z nut. Łącznie w programach recitalach dyplomowych może się znaleźć po jednej pozycji prezentowanej w poprzednim roku i w czasie studiów licencjackich.

Koncerty dozwolone do wykonania z nut:

Alfred Schnittke – Koncert na altówkę i orkiestrę (1985)
Krzysztof Penderecki – Concerto per Viola ed orchestra (1983) Sofia
Gubaidulina – Koncert na altówkę i orkiestrę (1996)
Grażyna Bacewicz – Koncert na altówkę i orkiestrę (1967-8)
Paul Angerer – Koncert na altówkę i orkiestrę (1962)
Bohuslav Martinů – Rhapsody-Concerto, H.337 (1952)
Tadeusz Baird - Concerto lugubre na altówkę i orkiestrę (1975)
Oraz wszystkie koncerty podwójne